

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO,

QUÆSTIO MEDICA.

QUOD LIBET ARIIS DISPUTATIONIBUS,
manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis vigesimo-
quarto mensis Octobris, Anno Domini M. DCC. XLIII.

M. JOANNE ASTRUC, in Facultate Monspessulanâ, & in Facultate Tolosanâ antiquo Professore, Regi à Consiliis Medicis, Augusti II. gloriolæ memoriæ Regis Poloniarum, Ducis & Electoris Saxonie Archiatro, in Regio Franciæ Collegio Professore, Doctore Medico, Præfide.

An ex Anatome subtiliori ars Medica certior?

I.

ORBUM novisse, morbum sanasse; cæca medicalis fortuna. Morbos dignoscere, dignos judicare, & judicatos curare; veri Medici prævisum opus. Nihilominus hic titubare quandoque visus est, cum iste inconcusso pede stabilis firmoque talo nîsus appareat. Quid inde? Artem incertam clamitant quamplures, ex primo rerum intuitu impunè judicantes. Nolito commoveri: discriminis aleam sanioris judicii regulâ metientium aures dissono clamori nunquam patebunt. Imperitiam in rebus periculosis securos, in tutis efficere timidos, haud novum est. Irreparabili detrimento ac pœnitentiâ nimis serâ id sæpe experiuntur, non modò ægrotos & posthumus, sed etiam cives, milites, œconomus, mercator. Nulli omnino arti id imputandum, quod artis inscîi aut impostores malè committunt: multò minùs Arti, quæ vitæ mortisque arbitros constituit, sive clinicos, sive forenses. Verum cave, cuilibet inscîenti peritiam detrahas. Periti quandoque inscîtiam excusant artis indigorum tarditas & imprudentia: excuset de *τῶν τέχνην* in morbis graviorum archiatri monitum: excusant circa abditas rerum causas Gallorum Hippocraticas observationes. Imperitis nullum asylum; ignorantie excusatio nulla. Quod Medicorum est, promittit Medicus; nihil ultra. Sic promissis stabit, fidem nec timidè nec temerè datam certò liberaturus. Imò certioris artis vindex egregius erit, etiam tum, cum incertos curationis eventus firmâ ratione pronuntiat, & malum doctâ arte valentius esse, præfatio non fallente præmonet. Quidnam sit illud Medicorum, Rogas? Superius dictum puta: morbos dignoscere, judicare, curare. Terni colores præcipui tribus nectendi nodis, ut genuina sint artis insignia & præclara *τῆς τέχνης* in arte monumenta. Si æquali robore trinum illud firmaveris; solum habes egregiè contextum, & in quibuslibet cumque morborum labyrinthis Ariadneò tutius: sin minùs funiculum ex arenâ, egregium verò, inquis, certum, conjecturis fallentibus subnixum! Verum scito, peritos veritatem hîsce in lucem protraxisse, quæ secus æternum latuisset.

I I.

VOCATUR ad ægrotum Medicus, auxiliares ut ipsi porrigat manus. Vix transcendit limen, cum numinis instar aspicitur. Augescit existimatio, fiducia crescit ubi veram morbi ideam solidiori ac prudenti examine detexerit. Ita neque languentem Medicus, neque hunc morbus decipit. Longè secus medicaster; hic vel non agnoscens morbum, vel eundem imperitè discernens, iniquâ garrulitate admirationem non minùs ac fiduciam aucupari studet. At cæco suberbiloquentiæ impetu in altum sublatus, graviore lapsu ruit, tum sibi tum ægris sunesto. Primum Medici officium est indago morbi. Arduum opus & millenis undique difficultatibus obnoxium. Diverfis subinde larvis eadem morborum tragediæ fiunt;

2

nec raro iisdem illis, hæc diversæ fallunt, mutatâ scenâ. In protheiformibus istiusmodi ludibriis si nihil certi ab arte sperandum, profectò ingenuis ac de meliori luto formatis pectoribus isthac indigna foret; imò cane pejus & angue fugiendi, quos honorare sacræ jubent paginæ. Absit blasphemia. Diagnôsis ex artis inremeratâ lege sapienter instituta gordios nodos felici ictu solvit. Verùm illa non semestri lectione sed annofo studiorum atque observationum labore comparatur. Non solum morbus ipse dignoscendus est, sed & ejusdem querendi natales, examinandi comites. Conspirant hæc omnia in ægrotantis interitum & vexationem medentis. Imprimis explora sedem mali, utrum universam corporis arcem invaserit, an partes alicubi fixum verset, detectâ sede, læsiones ejusdem expendæ: actiones læsas considera. Multum interest, utrum abolita, an depravata, an saltem imminuta. Læsionis fomitem diligenter excute, abditas affectûs latebras sollicitus inquire, memor latitantium sub dolofo cinere favillarum. Evidentis mali signa perspicua vel levissimum obtutum vix effugiunt. His quandoque ne nimium crede; neque istis securius aquiesce, ceu voti compos: tantumdem vetula, carnisex, oliter novissent. Plus ultrâ: fuscitandum est unde illæ lacrymæ. Causæ erue; fœturigines investiga. Solida, fluida, simul, seorsim considera. Externa, interna, propinqua, remota perspicaci artis intuitu rimare. Ita quod rudem plebeculam latet fugitque sciolos, peritis ultrò patefcit. Ita ex pluribus primâ fronte incertis certas versaque morborum notiones elicit erudita perfectorum fagacitas. Veram morbi notionem individuo nexu recta comitatur judicatio, prognôsis dicitur, suis etiam stipata signis ex quibus intelligendum venit, quantum curatio perficiat, quantumque aut sperari debeat aut timeri; sit ne medicinâ paranda, an malum immedicabile. Quid plura? indidem tuta curatio. Viden? quàm suavi copulâ nativæque conspiratione trinum illud Medicum junctum observatur, vel sigillatim meditant. Proinde si quid certi in arte statuendum, huic id imprimis connubio, si non invicè, debetur. Quin imò, unde hoc felicius, inde ars medenda certior.

I I I.

UT morbi ritè dignoscantur, judicentur rectè, ac tutò cùrentur, non pauca sunt artis adminicula. Totidem *res certæ* sat fausta indicia; non quidem Mathematici, sed jamjam notatis circumscripti limitibus, adeoque sapienti cuilibet accepti. Singula graviter perulstrare nimis longum foret, cursim attingere incassum. Unum sufficiet; idque est quod mihi puto palmarium, & ad quod antè laudatò filo recta ducitur. Hæres? solum retexe, stamina sequere. Videbis, te non in seipso quæsisisse nodum. Scilicet tutius curat, qui rectius judicat; rectius judicat, qui veriùs dignoscit. Hic gradum sisse, veramque morborum notionem expendit. Quid morbus? functionum læsio. Hanc satis dignoscere, qui istas ignorat, impostores inculcant, stolidi credunt. Num vel simplicissimâ machinâ destructos motûs redintegrare poterit, quem organorum ejus structura latet? Ne quidem horologium imperito erederes. Verbo: functiones corporis humani discæ, ut læsiones ejusdem noscæs; fabricam ejus admirabilem scrutare, ut certius ediscas. » Qui Medicinam profitetur, » locos affectos rectè non curaverit, nisi substantiam eorum, figuram, magnitudinem, numerum ac mutuam inter se connexum adamussim habeat perspectum; id » quod ex solâ Anatome consequimur. ... Imò quod gravius est, mortem nonnunquam præsentaneam fastuosa illa Medicorum inscitia conciliat. « Ita primus Anatomes in Academiâ Parisiensi restaurator *Guinterius Andermatus*. Huic coævum schole nostræ oraculum audi *Fernelium*, qui morborum historiam expositorum, id initio fancivit, ne quis huc nisi gnarus Anatomes ac peritissimus accedat. Ejusdem ævi imò ejusdem Collegii splendor, artisquæ anatomicæ & dissectionis autor illustrissimus *Sylvius*, humanum corpus ipsum Medico futuro sæpe videndum, sæpe manibus tractandum, idque totum non superficie tenus, seriò commendat, sequioris sæculi Anatomicorum Princeps *Riolanus* Trinum illud Medicum quasi ex tripode Apollineo consecrat. Ausculta cedro digna loquentem: Medicus, inquit, accuratius singulas partes rimatur, earumque cognitionem ad artis opera omnino revocat, *morborum dignotionem, futurorum prævisionem & curationem*. Neque enim possis certum de affectu & parte affectâ ferre judicium, neque morbo contraria opponere, ne quidem convenientem victûs rationem, *isse Hippocrate, libro 1. de Dietâ*, citrà accuratam corporis notitiam. » Venerandos Maiores inusitatè turbari, fortè miraris. Indulge

»memori in bene meritam ac beneficam facultatem animo. Frustrâ citari mones.
 »Patronos Anatores, utpotè non subtilioris. Hanc Arti medicæ æquè utilem
 »existimas ac nugatoriam de lanâ capriâ disceptationem. Hallucinaris, censurâ
 »præceptis, subtilitatem Anatores aliter Philosophus, aliter Medicus interpreta-
 »tur. Distingtio non medius tertius inventa, sed primo Romanorum Anatom-
 »ico coarctata. Philosophicam hic Medico, ut medenti, inutilem iudicavit; utpotè
 »minutissimas quasque partes persequentem. Sed & ipsemet hallucinatur, muscu-
 »lorum linguæ ac laryngis numerum & usum inter illa, quæ Medico necessaria
 »non sunt, exponens. Pollicem illi magnus *Riolanus*, nimia ac mirâ excusandi
 »facilitate premit. Atqui læsâ fortè scapulâ, titubare linguam, hæsitare vocem,
 »fauceseque pati quis, quæso, divinaret, nisi qui ad musculum scapulæ & ossi hyoi-
 »di communem attenderit. Ita bonus quandoque dormitat Homerus. Quid tum?
 »linguam, guttur, vicinasque partes remediis tantisper excruciat ac lædit Medi-
 »cus, læsi musculi omnino ignarus; cum ex illâ Anatome vix subtili egisset cer-
 »tius, nec mederi conando nocuisset.

I V.

ANATOMEN utilem ac Medico necessariam satis appositè distinxeris à
 minutulâ, suis relinquendâ cultoribus, altoque hic obvolvendâ silentio. Illa
 cunctarum partium humani corporis substantiam, molem, figuram, situm, con-
 nexionem, structuram, communicationem & usum monstrat, docet, inquit,
 sectionibus cum ratione & iudicio administratis. In singulorum accurato examine
 vera Anatomies subtilitas, Arti medicæ perquam fructuosa. Hanc verò subtilita-
 tem soli substantiæ & structuræ sacram non est quod opineris. Caterùm cave,
 solis vasculorum capillarum reticulis solisque fibrillarum ac villorum staminibus
 illam impendas. Etiam in situ, connexionem & communicationem subtilior Anato-
 me, nondum satis exculta, quamvis evidentiori subinde fructu stipata. His abdi-
 cte functionum series, explicantur, obscuræ læsionum cause patefcunt; oppor-
 tunæ quin & inopinatæ morborum curationes inveniuntur. Ventriculi orificia inæ-
 quali altitudine notantur veteres, alterum superius, inferius alterum nuncupantes.
 Sequiores in eodem plano horizontali posita rati, duntaxat illud sinistrum, hoc
 dextrum appellarunt. Unde hæc observationum diversitas? Paucis intellige: Hi
 ventriculorum solutis nexibus à sede suâ remotum & arte inflatum consideraverant;
 illi descriperant in situ naturali positum, adeoque verius. Figuram ventriculi in-
 curvatam nosti; pendulum plures credunt, cum potiùs transversa ferè decumbat.
 Hæcine subtilitas nullius in arte momenti? Hanc edoctus alimentorum transi-
 tum diverso corporis situ accelerare, tardare, cohibere poterit. Arteriam calia-
 cam inveteratâ potiùs loquendi formulâ, quàm attento animo incusari audis sæ-
 pissimè, cum Gastrica sit, in macilentis tactum feriens; secus insons, nisi quod
 Medicum incertum certò fallat. Quid in Antomicorum Scholis vulgatus, quàm
 mediaſtino perpendiculari æquales esse binas thoracis cavitates? Attamen illud à
 mediâ sterni facie sinistrorsum obliquari, adeoque cavitate dextram alterâ ma-
 iorem nupera detexit Anatome; fat crassa, si ad rem ipsam; subtilior, si ad mo-
 dum inventionis attenderis, continget fortè observationis utilitas, imprimis in
 eâ Medicinæ parte, quæ manu curat, vulnenumque iudicatione. Cor pericardio
 inclusum pulmonibus spiritu turgentibus omnino circumvallari docet Anatome
 vulgaris; subtilior pulmonis sinistri marginem anteriùs excavatum monstrat, ita
 ut apicem cordis ambiat quidem, non tegat, licet inflatus; nedum impediat co-
 stas libero ferire actu. Favet id Cardiacis, Majorum usu sapiùs probatis, ab-
 hodiernâ praxi tantum non exulantibus. Nec pigebit observasse, nervum dia-
 phragmaticum sinistrum longiori flexu circa apicem cordis incedere & diaphrag-
 matis anteriùs inferi. Hoc nervo irritato, dolores sub lavâ fixi manillâ sæviunt,
 non rarè vel palpitationem cordis excitantes, vel ab eadem excitati, apice cor-
 dis nervum agitante; epithematibus quandoque deliniti.

V.

EPIPLOON crumenæ ampliori pendulâ similem tradunt Antiquiores. Lo-
 culos ejusdem distinctiùs excussit sagax *Riolanus*, in omenti amplitudine qua-
 tor partes observans, situ, figurâ, texturâ & usû differentes, quamvis inter se
 continuas. Apellationibus novis singulas distinxit, earum cognitionem & discre-

tionem ad morborum curationem valde necessariam ratus, Egregiam hanc observationem Authore suo dignissimam, & magno forte Artis damno neglectam, ab oblivione vindicare poterit inventio ostii sive orificii sacci epiploici, quem imperium hactenus omnes omnino Anatomici crediderunt. Ostium illud digiti capax pone ductum cholidocum delitescit, at sublevato hepate, & tantillum dimoto duodeno, oculis eleganter patet. Cui bono, regeris, in arte Medica? In laudato Authore saccum hunc colluviem ac sentinam peculiarem fuisse invenies. Illam fortè situ apto & contractione varia per ostium epiploi in cavum abdominis eliminare poteris, & hoc artificio ex superioribus malum derivare quod inferiora diutius tolerant. Accurata nervorum omnium, horumque plexuum, communicationum & ad ultimas usque partes & particulas distributionum historia & subtilius examen Medico intelligenti & exercitato quantum proderit, nimis longum foret edisserere. Cerviculae applicata remedia dolorem syncipitis abstulere, quem frontalia non poterant. Quidni? Prodeunt inde majores nervorum funiculi, quorum natales falces malo sedem praeberant. Arteriotomiam alibi, quam circa tempora optares, nisi periculosam crederes? Suppleret scarificationibus & cucurbitulis qui vastissima arteriolarum cutanearum retia perlustraverit. Nescio quid non poterit Medicus laudatè Anatomes subtilioris peritissimus. In arenâ is consilium reperit, quod alii eadem destituti iteratis consultationibus vix extorquent. Exemplum desideras! D. *Littre* Doctor Medicus Parisiensis, ægrotum jam jam moriturum in Nosocomio publico repente ex orci faucibus eripuit. Suppressa erat urina; aditus in vesicam præclusus, instrumentis viam præcludente inflammatione insigni; Venæ sectiones, fomenta, balnea, potiones, irritamenta potius morbi quam auxilia. D. *Littre* casu, sed auspiciatò, illuc transiens visa tragediâ, ipso momento hypogastrii punctiorem suadet. Inauditum remedium detrectant Chirurgi, lineam albam aliaque timentes. Instat ille, Anatome subtiliori fretus, certam promittit medelam. Quod senior non audet juniore committit. Uno iâu fons urinae reclusus prosilit; libitinæ damnata aurâ vescitur, liberatorem gratulabundo ejulatu veneratur, sanitate restituitur, mirante turbâ. Felicem eventum, qui primus timuit in aliis postea expertus, felicitatis auctorem reticuit. Aliam miraculo propinquam ex Anatome fiduciam ejusdem celeberrimi Doctoris prædicat historia fœtus ex hypogastrii per anum frustratam exenti, salvâ & optimè sanatâ matre. Non aliam pereuntis Medicinæ causam quam contemptum & supinam incertitiam Anatomicæ doctrinæ cum *Galeno* verè agnovit, imò præfagium magnum ejusdem & Scholæ Medicæ Parisiensis oraculum *Riolanus*,

Ergò ex Anatome subtiliori Ars Medica certior.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Ludovicus-Renatus des Bois.	M. Petrus Roussin de Montabourg, Consiliarius Medicus Regis ordinarius, necnon Urbis Regiæ Regique Nosocomii San-Germains la Layâ.	M. Emmanuel-Mauritius de Veney.
M. Carolus-Ludovicus Liger.	M. Achilles-Franciscus Fontaine.	M. Ludovicus-Claudius Bourdellin, Ex-Decanus, Regiæ Scientiarum Academiæ Socius & in Horti Regii Curia Professor.
M. Joannes-Stephanus Guettard, è Regiâ Scientiarum Academiâ.	M. Joannes-Baptista-Ludovicus Chomel, Medicus Regis ordinarius.	M. Michael-Ludovicus Pervagne, Censor Regius.

Proponebat Parisiis, CLAUDIUS BOURDIER DELAMOULIERE, Borbonni Arcimbaldici Doctor Medicus Andegavenfis, Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1743. à sextâ ad meridiem.

Typis QUILLAU, Universitatis & Facultatis Medicinæ Parisiensis
Typographi, 1743.